

T. B. M. M.

TUTANAK DERGİSİ

27 Mart 2003 Perşembe

57 nci Birleşim

*2.- 2003 Mali Yılı Bütçe Kanunu Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu
(1/530) (S.Sayısı:76) (Devam)*

50 nci maddeyi okutuyorum:

.....

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 50 inci madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi'nin söz talebi vardır; buyurun.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 50 nci madde, Türkiye Büyük Millet Meclisi lojmanlarının satışına ilişkin olarak düzenlenmiş çok özel bir madde, çok özel hükümleri taşıyan bir madde.

Lojmanlar, Türkiye'de daha çok 1980 sonrasında oldukça hız kazanmış bir uygulamadır. Tabii, 80 öncesinde de var, cumhuriyetle birlikte var, özellikle rotasyona tabi hizmetlerde, savunma, güvenlik amaçlı görevlerde hizmet veren personelde, kalkınmada öncelikli yörelerde lojman uygulaması hep var; ancak, 80 sonrası bu uygulama biraz daha ağırlık kazanıyor. Hangi nedenle; 80 sonrasında kamu kesimindeki ücretlerde meydana gelen azalma, reel olarak ücretlerdeki azalmaya karşı, bürokrasinin bir refleksidir lojman. Lojmanla, bürokrasi kendisini, ücretini korumaya çalışmıştır. Ücret politikası gereği, çalışanlara, özellikle yönetici kesime nakit olarak verilemeyen ücretler, lojman verilmek suretiyle aynî olarak verilmeye çalışılmıştır. Bugün geldiğimiz noktada, konsolide bütçenin 237 000 lojmanı vardır. Konsolide bütçenin, sadece memur sayısının 1 750 000 olduğunu düşünürsek, personelin, yaklaşık yüzde 13,5'i lojmanda oturmaktadır. Tüm kamu sektörünü dikkate alırsak – belediyeler, özel idareler ve diğer kurumlar- lojman sayısı 300 000'e doğru ulaşmaktadır.

Bu, tabii, çok önemli bir stok; devletin elinde önemli bir stok var. Gerçekte, doğru ücret politikaları uygulanmış olsa -birtakım hizmetler için her zaman lojman olacaktır, olmalıdır, birtakım bölgelerde coğrafi şartlar gereği mutlaka lojman olacaktır- doğru ücret politikaları çerçevesinde, özellikle yönetici personel için lojman ihtiyacı olmaması gerekir.

Bu zincire, daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi de eklenmiş ve Türkiye Büyük Millet Meclisi mensubu olan milletvekilleri için de lojmanlar inşa edilmiştir. Şimdi, bu lojmanların satışına hükümetimiz karar vermiştir; bu karara katılıyoruz, bu karar doğru bir karardır; ancak, bu, tabii, kurumsal bakış açısı taşımayan bir karardır, bir tutarlılık göstermiyor; yani, sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi lojmanlarını satmak hangi projenin parçasıdır; onu, doğrusu, anlayabilmiş değilim veya hükümet, bunu biliyorsa, net olarak

ortaya koyabilmiş değil. Ama, sonuç ne olursa olsun, bu Meclis lojmanlarının elden çıkarılmasının doğru bir uygulama olduğunu belirtmek istiyorum.

Tabii, bu madde, birçok diğer madde gibi Anayasaya aykırı bir madde. Anayasanın 161 inci maddesine göre, bütçe kanunlarına bütçeyle ilgili hükümler dışında bir hükmün konulmaması gerekir. Bu çok konuşulduğu için, bunun üzerinde durmayacağım. Ancak, burada, başka aykırılıklar var, başka çok önemli aykırılıklar var.

Sadece bu lojmanların satışı için 2 bakanımıza, Maliye Bakanımıza ve Bayındırlık ve İskân Bakanımıza, bu maddeyle yetki veriliyor. Verilen yetkiler nedir; bir kere, Maliye Bakanımız, bu lojmanları satarken, 1050 sayılı Muhasebei Umumiye Kanununa tabi olmayacak; 2886 ve 4734 sayılı Devlet İhale Kanunlarına tabi olmayacak; 832 Sayılı Sayıştay Kanununun vize ve tescil hükümlerine tabi olmayacak; yani, bu lojman satışı, denetim dışına, kamunun harcama sisteminin, harcama kurallarını belirleyen sistemin dışına çıkıyor. Peki, mevcut sistemde, mevcut hükümlerde bunun satışını engelleyen, satışını zorlaştıran bir şey mi var; hayır; mevcut hükümlere göre, Maliye Bakanımız bu lojmanları satabilir; hiçbir engel yok. Bunun geçmişte örnekleri vardır. Yurt dışında da satabilir, pazarlayabilir, ilan verebilir; her türlü olanağı var. Kesinlikle, bu kanunların dışına çıkarak, özel satış yöntemi aramaya gerek yok. Sadece bunlardan istisna kalmıyor.

Maliye Bakanı, bu maddeyle, bu madde yasalaştığı takdirde, isterse, Maliye Bakanlığı olarak bunu satışa çıkarabilecek, isterse Emek İnşaat ve İşletme A.Ş aracılığıyla satacak.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bu nereden çıktı? Emek İnşaat ve İşletme AŞ, Emekli Sandığının iştiraki olan bir şirkettir; yüzde 49'u Emekli Sandığının, yüzde 49'u Kızılayın, kalan yüzde 2'si de şahısların olan bir şirkettir. Bir anonim şirkettir, özel hukuk hükümlerine tabi bir anonim şirkettir.

Şüphesiz, her konuda özel şirketlerden de yararlanılabilir; yani, özel şirket olması bir karşı duruşu gerektirmez; ama, bu lojman satışında, Emek İnşaat ve İşletme AŞ'nin kullanılmasının, araya onun konulmasının, hangi gerekçeye dayandığını çözebilmiş değilim. Bu da yetmiyor; Maliye Bakanı, Emek İnşaat ve İşletme AŞ aracılığıyla, isterse, burada yeni inşaatlar yapacak. Şimdi, biz, bu lojmanları bir an önce elimizden çıkarmak mı istiyoruz, yoksa, burada, yeni inşaatlar, yeni bloklar yaparak, bir başka şekle mi dönüştürmek istiyoruz?

Bunu, süratle elden çıkaralım veya başka şekillerde değerlendirelim; belki, bunun sosyal amaçlarla değerlendirilmesine yönelik başka öneriler de olabilir, bu ayrı bir konu; ama, satılmak isteniyorsa, mevcut hükümler buna yeterli. 4046 sayılı Özelleştirme Kanunu var, bu kanun da müsait. Eğer Maliye Bakanlığı, Millî Emlak Genel Müdürlüğü, bu satışla uğraşmak istemiyorsa, bu satışta ben görev almayayım diyorsa, 4046 sayılı Yasaya göre Özelleştirme İdaresine devredilir -o yasanın hükümleri bu devre müsaittir- o kanalla da satılabilir, gayet iyi bir fiyatla da satılır. Gayet uygun. Sadece, bir gayrimenkulden oluşan bir KİT yaratmaya hakkımız olmadığını düşünüyorum.

Emek İnşaat ve İşletme AŞ iyi bir şirket olabilir, bu ayrı bir konu; ama, çok büyük bir gayrimenkulü, Plan ve Bütçe Komisyonundaki açıklamalara göre, değeri neredeyse 150 000 000 dolara ulaşan bir gayrimenkulü alıp yeni inşaatlar yapacak, istediği gibi pazarlayacak, satacak. Biz, Meclis lojmanlarını satacağsak, süratle satacağsak, Acil Eylem Planında "derhal

satılacaktır” deniliyor; derhal nerede, Emek İnşaat ve İşletme AŞ aracılığıyla inşaat yaparak satmak nerede?

Bir diğer nokta, Bayındırlık ve İskân Bakanına yetki veriliyor. Verilen yetki, çok önemli bir yetki. Bakın, verilen yetki, imar mevzuatındaki kısıtlamalar ile plan ve parselasyon işlemlerindeki askı, ilan ve itirazlara dair sürelerle ilişkin hükümlere tabi olmaksızın, her ölçekteki imar planını yapmaya yetkili Bayındırlık ve İskân Bakanı. Değerli arkadaşlar, imar mevzuatı ayrı yasalarla düzenlenmiştir. Yerel yönetimlerden gelen arkadaşlarımız gayet iyi bileceklerdir; 3194 sayılı İmar Yasası var; orada, hangi hallerde Bayındırlık ve İskân Bakanlığı imar planı yapar, onlar, açıklıkla belirtilmiştir. Şimdi, mevcut imar sistemine, Bayındırlık ve İskân Bakanını, bir parsel bazında müdahale ettirmek doğru mudur?

“Her ölçekteki imar planını yapmaya, yaptırmaya, değiştirmeye, onaylamaya, her türlü ruhsatı vermeye...” Bu, yerel yönetim reformunu savunan hükümetin gündeminde olmaması gereken bir konudur; eğer, bunu gündeme alıyorsa hükümet, yerel yönetim reformundan geri adım atmış demektir. 51 inci madde üzerinde konuşurken bunun örneklerini ayrıca vereceğim. Hem bir şeyi savunacaksınız hem buraya tersini getireceksiniz! Bu, son derece yanlış, saydamlığa aykırı, siyasî etiğe aykırı bir davranıştır.

Yine, bu satıştan, ilgili ilçe belediyesine yüzde 2, büyükşehir belediyesine de yüzde 1 pay verilmesi öngörülüyor; belki, satışın cazip kılınması amacıyla. Hazine arsa ve arazilerinin satışından elde edilen gelirlerden ilgili belediyelere pay verilmesini düzenleyen yasada bu oran yüzde 10’dur. Arazi içindir yüzde 10, binalar için orada herhangi bir oran söz konusu değildir; ama, madem burada bu satış cazip kılınmak isteniyor, bu oran, daha yüksek bir oran olarak belirlenebilir.

Değerli arkadaşlar, bu satışla ilgili maddenin, normal olarak burada olmaması gerekir. İlgili yasalar –biraz önce ifade ettiğim gibi- bu satışa süratle gerçekleştirmeye müsaittir. Hele, imar planı yaparak, her ölçekteki imar planını değiştirerek, ruhsat vererek burada yeni bir yapılaşma, yeni bir yoğunluk yaratmak, bu kentte yaşayan insanlara saygısızlıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Hamzaçebi, size 1 dakika eksüre veriyorum size; lütfen toparlar mısınız.

M. AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) - Eğer hükümetin buradaki yoğunluğu artırma yönünde bir düşüncesi yoksa, sadece birtakım ruhsat işlemlerini çözmeye yönelik bazı düzenlemeleri yapma düşüncesi varsa, bu yetki ona göre yazılır, ona göre bir yetki alınır; ama, alınan bu yetkiyle, her türlü plan değişikliği yapılabilecek, her türlü yoğunluk artırılabilir; bu doğru değildir. O zaman, hazineye daha çok gelir getirmek uğruna, çok daha farklı alanları, yeşil alanları da imara açarak hazineye gelir kazandırabiliriz. Bunun ne kadar doğru bir yaklaşım olabileceğini sizlerin takdirine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Hamzaçebi.